

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 593: Tất Cả Điều Hư Huyền Không Thật, Có Tức Là Không. Thế Nhưng Chẳng Phải Không Có Sự Hiện Hiện Của Hư Huyền, Không Mà Lại Là Có

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 050)

Chuyên ngữ: Tịch Minh

【Tất cả điều hư huyền không thật, có tức là không. Thế nhưng chẳng phải không có sự hiện hiện của hư huyền, không mà lại là có.】

Đây là chỗ mà Phật pháp nhìn thấu đáo hơn, triệt để hơn, rõ ràng hơn so với những người thiện ở thế gian đã nói ở phần trước, quả thực là làm sáng tỏ chân tướng của vũ trụ nhân sinh, cho nên hành giả mới có thể siêu việt. “Tất cả điều hư huyền không thật”, đây là nói đến hết thấy các pháp, là “mười pháp giới y chánh trang nghiêm” như trong Phật pháp thường nói, cũng chính là “vũ trụ vạn hữu” mà người thế gian hiện nay đang gọi. Chân tướng của vũ trụ vạn hữu là hư huyền không thật, nó không có một thực thể, nhưng nó lại có tướng, cho nên “có tức là không”. Vì có sao mọi hiện tượng lại được hình thành? Do vô lượng nhân duyên hợp lại mà hình thành, hình thành nên hiện tượng này. Hiện tượng này có tồn tại hay không? Không tồn tại, thực sự là “đương thể tức không, liễu bất khả đắc” (ngay nơi thể ấy vốn là không, hoàn toàn chẳng thể được). Thế nhưng trong cảm giác của chúng ta, những hiện tượng này đều đang ở ngay trước mắt; chúng ta cảm thấy hiện tượng ở trước mắt, là bởi vì “tương tục tướng” (tướng nối tiếp nhau) của hiện tượng, những hiện tượng liên tục ấy, đã khiến chúng ta nảy sinh ra một cái nhìn sai lầm, lầm tưởng rằng hiện tượng này đang ở trước mắt, dường như vẫn đang tồn tại. Đây là cái nhìn sai lầm, đây là do chưa nhìn thấy được chân tướng.

Nếu như nhìn thấy chân tướng, thì cái chân tướng này đích xác là không tồn tại. Kinh Lăng Nghiêm nói rất hay: “Đương xứ xuất sinh, đương xứ diệt tận” (Sinh ra ngay tại chỗ, và cũng diệt sạch ngay tại chỗ). Thời gian “đương xứ” (ngay tại chỗ) ấy cực kỳ ngắn ngủi, ngắn ngủi đến mức chúng ta không có

cách nào tưởng tượng được. Đó là thí dụ mà Phật đã nêu ra trong kinh, nói rằng trong một sát-na có chín trăm lần sinh diệt, mà chân tướng sự thật có thể còn hơn thế nữa. Thí dụ của Phật nêu ra, chỉ có thể ví von một cách tương đối, mà trên thực tế tốc độ đó có thể còn nhanh hơn như vậy nữa. Điều này chúng ta có thể thể hội được từ trong Phật pháp Đại thừa, từ thông lệ thuyết kinh của Thế Tôn. Cho nên, những gì chúng ta cảm nhận được chỉ là một loại tương tục tưởng, là hiện tượng liên tục mà thôi.

Thế nhưng “chẳng phải không có sự hiển hiện của hư huyền”, sự hiển hiện hư huyền này là không ngừng nghỉ, không gián đoạn, nó không ngừng hiển hiện ở đó. Mà tướng hiển hiện ra thì luôn biến đổi, sức mạnh nào ở đó khiến cho nó phát sinh sự biến hóa? Sức mạnh này chính là vọng tưởng, phân biệt, chấp trước, chính là sức mạnh này. Vọng tưởng, phân biệt, chấp trước, trong Phật pháp gọi là “Thức”. Cái gọi là “duy tâm sở hiện”, chân tâm có thể hiện tướng, trong từng sát-na ở đó hiện tướng; “duy thức sở biến”, chúng ta đem nhất chân pháp giới biến thành hình dạng của chúng ta như hiện tại, đây là do vọng tưởng, phân biệt, chấp trước của chúng ta biến hiện ra, biến thành cái hình tướng như vậy. Khởi lên vọng tưởng như thế nào, thì sẽ biến ra cảnh giới như thế ấy. Chúng sinh trong mười pháp giới đều khởi vọng tưởng: Phật trong mười pháp giới khởi vọng tưởng của Phật, biến ra cảnh giới của Phật; Bồ-tát trong mười pháp giới khởi vọng tưởng của Bồ-tát, biến ra cảnh giới của Bồ-tát. Vọng tưởng này là vô lượng vô biên, do đó cảnh giới được biến hiện ra cũng vô lượng vô biên, đây là chân tướng sự thật. Cho nên mới nói là “không mà lại có, có tức là không”, hai câu nói này của Phật đã đem mười pháp giới y chánh trang nghiêm giảng giải một cách rõ ràng, minh bạch cho chúng ta.